

Театральна культура сьогодення експериментує з радикальними стратегіями оновлень театральної мови, кардинальними трансформаціями традиційних драматичних категорій, відмовою від сталих форм, родо-жанровим синкретизмом і гібридизацією, інноваціями мистецького креативу.

Театральна культура проголошує традиційні пошуки смислових цілісностей і сенсів прерогативою «відживаючого старого» як атавізм, вичерпання драми, актуалізуючи і загострюючи почуття неоднозначності реальності в усій множині «парадоксальностей» нинішнього існування з інтенцією розгляду проблемно-змістових координат. Нові виклики в площині театрального мислення сьогодення, що відбивається в постмодерністському «розпаді часу» і прогресуючому конфлікті з драматичним, «запакованим у соціокультурні сюжети дійсності», являє постдраматичний театр з втіленням самодавлюючих смислових конструкцій і смисломодулюючих форм, зміщенням ціннісного балансу та підміною сурогатами, зведенням сакрального до профанного, зміною кардинальним чином самої сутності мистецтва.

Постдраматичний театр в сьогodнішній колажній культурі перетворює навіть виміри колишнього розуміння мистецтва, проголошуючи нову театральну епоху і відмову від характерних для класичної метафізики презумпцій: визначеності та структурності – тобто енергообміну як мистецько провокативної онтології, радикальної дискретності, втрати смислів звичних конструкцій в репрезентації канонічних ігнорувань, нарощування занурення в безмежну мистецьку поліморфність.

Постдраматичний театр вбачає у власній парадигмальній конструкції логіку нової культури XXI ст., формування нової ідентичності, мови нового глядача, що залишається в просторі «між». Відштовхуючись від ідеї відкритості мистецтва, постдраматичний театр тотально естетизує всі сфери життя, естетизує саму партиципативність як умову комунікації, можливості співприсутнього її переживання в посмодерністських принципах об'єктності, сингулярності, мережовості. Тяжючи як до вершин філософської думки в аксіології сенсожиттєвого, екзистенційного, так і до естетичного маргінесу, постдраматичний театр виявляє незаангажовану вільну художньо-естетичну лексику, в наративах якої поліфонічність всіх барв буття і мистецькі заклики до замислення, напруженої нервової роботи душі.

Екзистенції постдраматичної театральної моделі сьогодення в різновалентних особливостях художнього є каталізатором глибинних перетворень людського світу в полюсах поля впливів с жаданим декларуванням відчуття причетності-залученості, катарсично-рефлексійних переживань як вібрацій живої екзистенції соціокультурного середовища.

Отже, постдраматичний театр в переосмисленнях пріоритизації творчого матеріалу створює нове мистецтво і новий погляд на сенс мистецького в новій естетичній оптиці, виявляючи власну сутність як продуцент сьогodенних мистецьких змістів і сенсів, актуалізації траєкторії руху в бік європейських сценічних практик.

*Гаврилович Сергій Миколайович,
аспірант Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*

УКРАЇНСЬКІ ТВОРЧІ БРЕНДИ В СУЧАСНІЙ МІЖНАРОДНІЙ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Творчий бренд – оригінальна манера виконання кожного мистецького продукту у художніх практиках одного митця або творчого колективу, завдяки чому його/їхнє авторське виконання є впізнаваним та ціннісним об'єктом артринку. Індивідуальність художника означається як аналізом особливостей зображення світоглядних тем, стилістики виконання, жанрового репертуару, так і впливу середовища, у якому визріла ця індивідуальність: творчими школами (локальним мистецьким середовищем, педагогічним впливом знаменитого майстра чи осередку), спроможністю брати участь у виставках, оцінкою широкої публіки, а особливо рецензіями арткритиків, що разом формують ім'я майстра – творчий бренд з його

конкурентним товаром [1, 52]. Відтак іменитість митця завдяки художній цінності його творів набуває особливого рекламного значення як для самого автора, так і для середовища, звідки він походить. Творчість індивідуума на цьому важливому і єдиному з можливих шляхів змушена долати нові виклики у гостро конкурентному середовищі й зазвичай комодифікується [5, 157].

У руслі сучасних глобалізаційних процесів культурні обміни стали невід'ємною частиною міжнародного діалогу, в наслідок чого постають нові можливості для розуміння різних культур та конструктивної взаємодії між ними. Образотворче мистецтво, як виразна складова культурної ідентичності кожної нації, відіграє одну із ключових ролей у цьому процесі, уможливаючи репрезентувати міжнародній спільноті унікальні давні й сучасні культурні цінності. Невичерпний творчий потенціал українського малярства, графіки, скульптури щораз активніше шириться світовими галереями, музейними залами, високо позиціонуючи художню культуру держави з численними творчими брендами. Тому вивчення процесів репрезентації образотворчого мистецтва як форми культурного діалогу є актуальним.

Мета дослідження – з'ясування ролі та важливості українських брендів образотворчого мистецтва у сучасному міжнародному культурному діалозі на прикладі експозиційних практик. Завдяки використанню культурологічних методів спостереження, аналізу, синтезу, а також генетичного, компаративного, системного підходів вже на емпіричному рівні дослідження вдалося виявити і спробувати систематизувати виразні українські бренди образотворчого мистецтва, їх активізацію як культурного феномену та рефлексію щодо світових, насамперед політичних подій. Особливий акцент зроблено на представленні українського образотворчого мистецтва на міжнародних виставках в останні роки. Ретельний аналіз цього процесу допоможе у майбутньому визначити стратегічні напрямки розвитку та покращення міжнародної культурної комунікації у царині художньої культури.

Творчі бренди можна умовно класифікувати відносно *авторської приналежності* (анонім, митець, творча майстерня, художня школа, локальна етнотрадиція, національний спадок); *формування покликання* (аматор, фахівець); *манери виконання твору* (академічна, наївна, народна); *тематики, жанру, техніки твору*. Важливим аспектом творчих брендів є їхня участь у виставках, які також мають свої закономірні ознаки культури представлення: *масштабу* (локальна, регіональна, національна, міжнародна); *авторства* (персональна, колективна); *хронології* (постійна, тимчасова, періодична) та *способу демонстрації* (одноразова, пересувна). Такі культурно-репрезентативні форми спрямовані на висвітлення не тільки *ідей виставки*, а й *ідеології артівенту* – виховати глядача, спопуляризувати творчий світогляд, визначити дискурс. Для ефективного виконання комплексу функцій виставки використовують такі типи просторів для експонування: музейний зал з класичним експонуванням; white cube; open space; workshop space; free place; віртуальні артпроекти [4]. Останній тип експонування – віртуальний щоразу активніше інтегрується у суспільний побут та набуває ширшого попиту [2].

Міжнародні експозиції 2020–2023 рр., на яких представлено образотворче мистецтво України, умовно поділяємо на артівенти *воєнної тематики*, яка внаслідок повномасштабного вторгнення росії на територію нашої країни спричинила гострі рефлексії митців з усього світу, а особливо українських художників (зазвичай нові твори); *ретроспективні огляди*, на яких вкотре представлена творчість знаних митців минулого (Й. Пінзель, М. Приймаченко, Н. Дровняк, А. Куїнджі, Д. Бурлюк, З. Серебрякова тощо); *циклічно-тематичні виставки*, які популяризують сучасну художню культуру загалом (салони, бієнале, трієнале, постпленери, артрезиденції) [6; 7; 9; 10].

Особливо важливим внеском українських культурних діячів і митців у сучасний світовий творчий дискурс є тема про війну та мир [3; 8].

Висновки. Початкові результати дослідження підтверджують, що творчі бренди образотворчого мистецтва України є важливим чинником у розвитку культурного діалогу та міжнародної артіндустрії. Інтерес світової спільноти до українських художників, їхньої участі у культурно-мистецьких подіях постійно зростає. Тому вивчення українських творчих брендів

у сучасній міжнародній репрезентації образотворчого мистецтва є одним із пріоритетних завдань у культурології.

Література

1. Безугла Р. Бренд митця та артринок: Сучасна система цінностей у мистецтві. *Художня культура. Актуальні проблеми*. 2021. № 17(2). С. 49–53. DOI: 10.31500/1992-5514.17(2).2021.247960.
2. Вовк Н., Лісна С. Репрезентація культурної спадщини України через електронні виставки. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 2. С. 156–161. DOI: 10.32461/2226-3209.2.2019.177382.
3. Інститут Стратегії Культури. Культура в часі війни: дипломатичний фронт. *Інститут Стратегії Культури*. URL: <https://isc.lviv.ua/dyplomatiia-v-chasi-vijny/> (дата звернення: 01.11.2023).
4. Міронова Т. Художні експозиційні практики: традиційність і сучасність. Проблеми існування сучасного мистецтва в експозиційних просторах. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку (Напрям: Мистецтвознавство)*. 2021. № 37. С. 86–92. DOI: 10.35619/ucrm.vi37.444.
5. Олійник О. Комодифікація як інструмент культурного виробництва. *Культурологічна думка*. 2020. № 18. С. 156–164. DOI: 10.37627/2311-9489-18-2020-2.156-164.
6. Поляк А. Галереї, мистецькі центри та міжнародні виставки: де українські митці представляють свої роботи у Європі. *L'Officiel Україна*. URL: <https://officiel-online.com/lifestyle-2/art/exhibitions-in-europe-where-ukrainian-artists-showed-their-works> (дата звернення: 03.11.2023).
7. Степанюк І. Мадрид, Нью-Йорк, Краків: 7 виставок українських митців закордоном. *[esthete] газета*. URL: <https://www.esthetegazeta.com/post/7-vystavok-ykrayinskyh-mytsiv-zakordonom> (дата звернення: 01.11.2023).
8. Dodman B. Evacuation of Kyiv icons takes fight for Ukraine's heritage to Louvre in Paris. *France 24*. URL: <https://www.france24.com/en/culture/20230616-evacuation-of-kyiv-icons-takes-fight-for-ukraines-heritage-to-louvre-in-paris> (дата звернення: 01.11.2023).
9. Kaunas 2022. UKRAINE! UNMUTED. *Kaunas 2022*. URL: <https://kaunas2022.eu/en/ukraine-unmuted/> (дата звернення: 01.11.2023).
10. The Aspen Institute. Beast of War, Bird of Hope Art Gallery. *Aspen Institute Store*. URL: <https://aspeninstitute.com/collections/ukraine-art> (дата звернення: 01.11.2023).

Леонтьєва Олена Валеріївна,

аспірантка Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв

ПРОБЛЕМАТИКА ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЄКТАХ ВЕНЕЦІЙСЬКОЇ БІЕНАЛЕ

У сучасному світі набувають особливої ваги проєкти, де головною стає тема глобалізації. Міжнародні мегавиставки мистецтва, що проходять один раз на два роки, надають можливість представити себе на всесвітній арені як окремим художникам, так і цілим державам. Бієнале стали провідною виставковою моделлю в глобалізованому світі. Вони створюють умови для обміну досвідом між представниками різних культур та носіями різних ідей. Окрім суто виставкової, програми бієнале включають дослідницьку та навчальну діяльність, присвячену мистецтву, що сприяє налагодженню міжкультурного діалогу.

Найпрестижнішою подією в світі сучасного мистецтва є Венеційська бієнале, яка привертає увагу художників, кураторів та поціновувачів мистецтва звідусіль. Тут визначаються новітні тренди, демонструються інтелектуальні, творчі, організаційні ресурси цілих держав. Участь у Венеційській бієнале є важливою складовою культурної діяльності країни, що сприяє просуванню її мистецтва за кордоном. Україна як незалежна держава стала постійною учасницею Венеційської бієнале з 2001 року. З того моменту й по теперішній час український павільйон був представлений у Венеції 11 разів. Протягом цього періоду Україна пережила низку подій, починаючи з Помаранчевої революції та закінчуючи повномасштабною збройною російською агресією. Ці події, безсумнівно, вплинули на колективну свідомість українського народу і стали джерелом натхнення для багатьох художників.

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв**

**КУЛЬТУРНІ ТА МИСТЕЦЬКІ СТУДІЇ ХХІ СТОЛІТТЯ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНЕ ПАРТНЕРСТВО**

**Матеріали
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції**

09 листопада 2023 року

Київ – 2023

Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. / М-во культ. України та інформ. політики ; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистецтв. (Київ, 09 листопада 2023 р.). Київ : НАКККіМ, 2023. 275 с.

Збірник матеріалів присвячено актуальним питанням теорії та історії культури в умовах сьогодення, а також – історії, сучасності й перспективам розвитку інформаційної діяльності в державі, документознавства та бібліотекознавства. Висвітлено вітчизняний і зарубіжний досвід у розвитку культурних і креативних індустрій. Відображено теоретичні й практичні аспекти таких напрямів, як сценічне, аудіовізуальне, музичне та хореографічне мистецтво. Розглянуто теоретичні питання сучасного мистецтвознавства в контексті наукової атрибуції культурних цінностей, їх експертизи, збереження та популяризації культурних надбань України. Здійснено огляд дизайну та реклами як актуальних синтезованих напрямів мистецтва. Поручено актуальні питання збереження української культури в умовах російської збройної агресії.

Рекомендовано науковим співробітникам, працівникам бібліотек, викладачам і студентам закладів вищої освіти та широкому колу читачів.

Редакційна колегія

Копієвська О. Р., в. о. ректора Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор культурології, професор, заслужений працівник освіти України, голова науково-методичної комісії з розробки стандартів вищої освіти, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, член науково-методичної підкомісії з розробки стандартів вищої освіти спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, експертка Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (голова редколегії).

Степаненко Л. М., перший проректор з науково-педагогічної роботи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор педагогічних наук, доцент.

Денисюк Ж. З., в.о. проректора з наукової роботи та міжнародних зв'язків Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор культурології.

Бугайова О. І., начальник відділу наукової та редакційно-видавничої діяльності Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, кандидат філологічних наук.

*Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
(протокол № 4 від 27.11.2023)*

**Позиція авторів може не збігатися з позицією редакційної колегії збірника.
Автори несуть повну відповідальність за викладений матеріал.**

<i>Тарасенко Ю. М.</i>	Внутрішня мотивація особистості до пізнання мистецтва	48
<i>Тищук С. В.</i>	Вишгородський культурно-історичний заповідник як міський осередок соціокультурної діяльності	50
<i>Шмандровський А. С.</i>	Роль інститутів громадянського суспільства в актуалізації національно- культурної ідентичності в умовах російсько-української війни	52
<i>Галюк С. В.</i>	Обрядові весільні практики в соціокультурному просторі Київщини	53
<i>Коротєєва А. І.</i>	Феномен постаті Лесі Українки: культурологічний підхід	54
<i>Макуха Д. О.</i>	Просвітницька діяльність хірурга Миколи Скліфосовського в Полтаві	56
<i>Маринич О. Д.</i>	Медіакультура в інтердисциплінарних аспектах наукового осмислення	59
<i>Марцинюк М. О.</i>	Маніпуляція як теоретико-практична категорія	61
<i>Цапков Д. В.</i>	Потенціал DANCE FEST як феномену міжкультурного діалогу: культурно-мистецьке значення	63

КУЛЬТУРНІ І КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

<i>Гавеля О. М.</i>	Новітні тенденції розвитку культурного простору арттерапії: нейрографіка	64
<i>Гавеля О. Р.</i>	Ментальне здоров'я: оздоровчий потенціал культурних практик	66
<i>Гайдукевич К. А.</i>	Арттерапія як метод розвитку емоційного інтелекту здобувачів вищої освіти	68
<i>Головач Н. М.</i>	Трансформація закладів культури в об'єднаних громадах	70
<i>Овчарук В. Є.</i> <i>Бойко В. І.</i>	Виставкові технології в підготовці студентів мистецтвознавчих спеціальностей	72
<i>Святненко А. В.</i>	Фестиваль як форма сучасної комунікації	74
<i>Шумакова С. М.</i>	Постдраматичний театр: катарсично-рефлексійні переживання як вібрації живої екзистенції соціокультурного середовища	75
<i>Гаврилович С. М.</i>	Українські творчі бренди в сучасній міжнародній репрезентації образотворчого мистецтва	76
<i>Леонтєва О. В.</i>	Проблематика дослідження сучасного українського мистецтва в проєктах Венеційської бієнале	78
<i>Охримович В. О.</i>	Соціально-комунікаційні платформи та штучний інтелект: креативність чи загроза?	80
<i>Поп'юк І. О.</i>	Фестиваль ковальського мистецтва в Чернівцях як спосіб формування сучасного міського середовища	82
<i>Фесенко В. В.</i>	Артринок України: історія та перспективи розвитку	83
<i>Андросович М. А.</i>	Мистецькі події у соціокультурній діяльності громади	85
<i>Козачок І. А.</i>	Туризм як феномен масової культури	87
<i>Котенко К. Ю.</i>	Візуальні новели та промоція читання серед молоді	89
<i>Мельник М. Ю.</i>	Технології у сфері оформлення сценічного простору: перспективи, сучасність та створення нового вже зараз	91
<i>Олійник С. О.</i>	Сучасні промоушен-технології у формуванні іміджу артиста	92
<i>Гончарук О. П.</i>	Особливості застосування PR-менеджменту в соціокультурній сфері	94